מכבי
סטנדרט הבריאות הגבוה בישראל

מדיניות התיעדוף של ועדת הסל בתרופות לטיפול בסרטן

האם טיפולים בשלב מחלה מוקדם זוכים לעדיפות על פני מחלות גרורתיות?

ד"ר כרמיל עזרן, ד"ר אריאל המרמן, ד"ר נעמי סיגל,
ד"ר דניאל לנדסברגר, ד"ר נאוה זיגלמן-דניאלי

רקע:
מידי שנה נרשמות בישראל תרופות רבות לטיפול בסרטן, במחירים ההולכים ומאמירים. בהליך התיעדוף של ועדת הסל, נלקחים בחשבון נתוני התועלת במחקרים הקליניים, דירוג האיגודים המקצועיים, ההשפעה התקציבית הצפויה ושיקולים אתיים וחברתיים נוספים. מדיניות האיגוד האונקולוגי היא לדרג בעדיפות עליונה טיפולים "משלימים" הניתנים בשלבי מחלה מוקדמים, עקב הפוטנציאל למניעת חזרת מחלה ובהסתמך על תוצאות "משך זמן נקי ממחלה" שנצפו במחקרים הקליניים. לקראת ועדת הסל לשנת 2022 וכן ברוב השנים שקדמו, הוגשו לדיון רק תרופות בודדות לטיפול "משלים", כך שהועדה הצליחה לאשר בסל טיפולים אלה וגם מספר משמעותי של תרופות פורצות דרך למחלות גרורתיות. לעומת זאת, לוועדת הסל לשנת 2023 הוגשו מספר רב מהרגיל של טיפולים "משלימים" בעלות של עשרות מיליוני ש"ח.

מטרה:
בהינתן ריבוי הטיפולים ה"משלימים", ביקשנו לבחון האם ועדת הסל לשנת 2023 קיבלה את גישת האיגוד האונקולוגי לתעדף טיפולים משלימים על פני טיפולים למחלות גרורתיות.

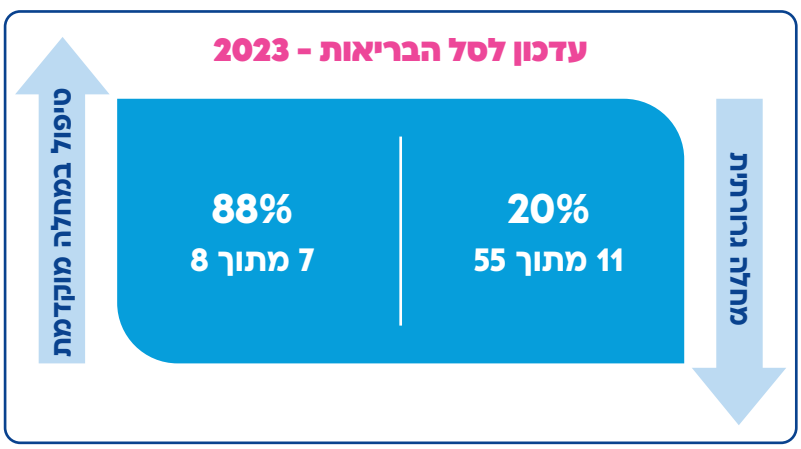

שיטות:
נתונים אודות כלל הטיפולים לסרטן שהוגשו לוועדת סל 2023 נלקחו מפרסומים רשמיים באתר האינטרנט של משרד הבריאות. הנתונים כללו: שם התרופה, ההתוויה, שלב המחלה והאם התרופה הוכללה בפועל בסל. כמו כן נאסף מידע לגבי ציון התועלת שניתן לכל תרופה ע"י האיגוד האונקולוגי האירופאי (ESMO-MCBS score).

תוצאות:
בעדכון סל 2023 הוכללו 7 מתוך 8 התרופות שהיו מועמדות לטיפול בשלב מחלה מוקדם (88%), לעומת 11 מתוך 55 התרופות שיועדו לטיפול בשלב מחלה גרורתי (20%). 13 מתוך 16 התרופות שזכו לציון ESMO-MCBS הגבוה ביותר שניתן למחלות גרורתיות (ציון 4 או 5) לא הוכללו בעדכון סל 2023.

מסקנות:
בבחינת החלטות ועדת הסל בתחום האונקולוגיה לשנת 2023, נמצא כי הועדה בחרה לאמץ את הגישה הנותנת עדיפות לטיפולים "משלימים" לסרטן בשלב מחלה מוקדם. בהינתן המגמה המתגברת של פיתוח טיפולים חדשניים לשלבי המחלה המוקדמים, עולה הדאגה לגבי היצע התרופות שניתן יהיה להנגיש לחולים בשלבי מחלתם המתקדמים והמאוחרים. בחינת "נתוני אמת" של תוצאי הטיפולים היקרים לסרטן לאחר שהוכללו בסל, תוכל לשפוך אור על תרומת הקצאת המשאבים הציבוריים לטובת המטופלים האונקולוגיים.